

СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНИЦТВА — ЛЕНІНСКА-СТАЛІНСКІ МЕТАД РАБОТЫ

ТАМАРА ШУЛЬЦ

У сям'і нарадзілася дачка, жыў Тамарай, Фейга сказала мужу: Яна ў нас будзе шчасліва. А ці сядзець, Фейга, прыгажэй, кожа шчасце?

Ці ведаю я, што такое шчасце? — гэта калі ў хане цёпла, дзеці і на сталае заўсёды ёсць хлеб.

Нават гэтак «шчасце» заўсёды абмядом баяна Лейбы Шульца. Яно праца сям'і.

рачы аб шчасці сваёй дачкі, Фейга, і не думала, што прыдзе яе, калі шчасце будзе абавязковым і нават, можна сказаць, поўнага гаспадаром у доме Лейбы Шульца, шчаслівай будзе не толькі яе дачка, але і яна, старая Фейга, якая сапраўды ўпэўнена ў тым, што вочы чалавеку толькі для таго, каб

мы павінны ўладаць добрым густом, пачуццям прыгожасці рэчы. Над хуб раздэлаць шафу, гэта не толькі афарбаваць. Тут трэба зрабіць так, каб гэта было падобна імяна на хуб, а не на што-небудзь іншае. У нас ёсць многа ўзораў, і вось трэба зрабіць як лепш, прыгажэй.

Гэтак-жа будзе стаяць у доме рабочага, служачага, працоўнага інтэлігента, і трэба, каб яна сваім выглядам радавала вока.

Тамара дабілася рэкорднага выканання формы таку, што праца для яе — радасць, творчасць.

Праца красільшчыцы — ручная праца. Тут нічога механізаванага няма. Усё робіцца рукамі. Але тут многае залежыць ад таго, якія рукі гэта робіць. Недабра работніцы завода гавораць: «свагоце, у нашай Тамары — салатыя рукі». Яны ў яе сапраўды так быстра працуюць, што праца не паспявае сачыць за яе рукамі.

Тамара так разлічыла свой работы дзень, што кожная хвілінка, кожны рух у яе на ўвазе. Яна добра арганізавала працу меса. Перад пачаткам работы шафы расставіла так, што не трэба сапраўды лішні час на іх перасоўванне. Тамара толькі пераходзіць ад адной шафы да другой, выконваючы сваю работу. Усё гэта яна ўзяла пры вылічэнні асабіста працавытворчасці да ў выніку бліскучыя паказальнікі прадукцыйнасці працы.

Чытка кніг і газет, наведванне тэатра і кіно — аэментарна неабходныя рэчы для Тамары.

Тамара гаворыць, што няконт азіяння і рэчаў у яе атрымалася некалькі неўражыва. Справа ў тым, што ў яе дома стаяць шафы сваёй атэль, і ўважліва сабе: стаяць не ўмяшчаюцца ўсё яе звычайны гардэроб.

Што я думаю аб будучым? О, у мяне вялікія планы. Само сабой арганізаваць, буду працаваць яшчэ лепш, буду вучыцца.

— Я шчасліва, — гаворыць Тамара і яе прыгожыя вочы блішчэць радасным агнём. — Мне маці расказвала, што калі я нарадзілася, яна сказала, што я буду шчаслівай. Гэта было да рэвалюцыі, калі ў доме не было каваўка хлеба. І вось шчасце прыйшло да нас у дом, яно прыйшло разам з рэвалюцыяй, і мая старая маці пры сустрэчы новага года павяліла першы баквал у гонар майстра чалавечата шчасця таварыша Сталіна.

Тамара Шулц у гэты дзень была імянінай. Пасля змены да яе пачалі работніцы, паўражы, начальнік аддзела, дырэктар, і яны пачалі паціскаць рукі і вышывалі. Усе глядзелі на яе, але і яна, старая Фейга, якая сапраўды ўпэўнена ў тым, што вочы чалавеку толькі для таго, каб

Тамара Шулц у гэты дзень была імянінай. Пасля змены да яе пачалі работніцы, паўражы, начальнік аддзела, дырэктар, і яны пачалі паціскаць рукі і вышывалі. Усе глядзелі на яе, але і яна, старая Фейга, якая сапраўды ўпэўнена ў тым, што вочы чалавеку толькі для таго, каб

Тамара Шулц у гэты дзень была імянінай. Пасля змены да яе пачалі работніцы, паўражы, начальнік аддзела, дырэктар, і яны пачалі паціскаць рукі і вышывалі. Усе глядзелі на яе, але і яна, старая Фейга, якая сапраўды ўпэўнена ў тым, што вочы чалавеку толькі для таго, каб

Тамара Шулц у гэты дзень была імянінай. Пасля змены да яе пачалі работніцы, паўражы, начальнік аддзела, дырэктар, і яны пачалі паціскаць рукі і вышывалі. Усе глядзелі на яе, але і яна, старая Фейга, якая сапраўды ўпэўнена ў тым, што вочы чалавеку толькі для таго, каб

Тамара так разлічыла свой работы дзень, што кожная хвілінка, кожны рух у яе на ўвазе. Яна добра арганізавала працу меса. Перад пачаткам работы шафы расставіла так, што не трэба сапраўды лішні час на іх перасоўванне. Тамара толькі пераходзіць ад адной шафы да другой, выконваючы сваю работу. Усё гэта яна ўзяла пры вылічэнні асабіста працавытворчасці да ў выніку бліскучыя паказальнікі прадукцыйнасці працы.

Чытка кніг і газет, наведванне тэатра і кіно — аэментарна неабходныя рэчы для Тамары.

Тамара гаворыць, што няконт азіяння і рэчаў у яе атрымалася некалькі неўражыва. Справа ў тым, што ў яе дома стаяць шафы сваёй атэль, і ўважліва сабе: стаяць не ўмяшчаюцца ўсё яе звычайны гардэроб.

Што я думаю аб будучым? О, у мяне вялікія планы. Само сабой арганізаваць, буду працаваць яшчэ лепш, буду вучыцца.

— Я шчасліва, — гаворыць Тамара і яе прыгожыя вочы блішчэць радасным агнём. — Мне маці расказвала, што калі я нарадзілася, яна сказала, што я буду шчаслівай. Гэта было да рэвалюцыі, калі ў доме не было каваўка хлеба. І вось шчасце прыйшло да нас у дом, яно прыйшло разам з рэвалюцыяй, і мая старая маці пры сустрэчы новага года павяліла першы баквал у гонар майстра чалавечата шчасця таварыша Сталіна.

Маладыя сталіны Савецкай Беларусі без адрыў ад вытворчасці аналоднае майстрам лётнай справы. На здымку: т. М. У. Казлова (Белдзяржуніверсітэт), І. С. Маладцова (работніца фабрыкі-кухні) і Ф. С. Пастапаў (ГУМ), якія скончылі без адрыў ад вытворчасці лётную падрыхтоўку на выдатку. Фото Л. Мазалева (БСФ).

СТАХАНАЎСКІ ЦЭХ

Яшчэ ў пачатку разгортвання стыханаўскага руху ў нашым красільным цэху моладзёй фабрыкі імя Халтурна (Ваўруцкі) з'явіліся стыханаўцы, т. Сталочы, Райхтун, Дарыкава і інш. Яны дабіліся звышнормных вынікаў нават да 400 проц. Але гэта былі асобныя рэкорды. Большасць жа работчы не выконвалі.

Мы паставілі перад сабой задачу — усім цэхам працаваць па-стыханаўску. Не адразу гэта ўдалося, было трывалі. Перш за ўсё мы звярнулі ўвагу на ліквідацыю вытворчых непаладак, якія перашкаджалі росту прадукцыйнасці працы, на забеспячэнне стыханаўскай тэхнікай, на абсталяванне цэху. Мы таксама аслабілі кваліфікаваных работчы ад падобных работ, вылучыўшы на гэта спецыяльных работчы.

У 1937 годзе наш цех перавялі на дзюжэнную работу. Прышлі новыя работчы. Іх трэба было абучыць стыханаўскім метадом. На гэта справу мы і ўзяліся. Дабіцца, каб навічкі не аставалі ад перадавых работчы — гэтава задача, якую мы паставілі перад сабой. Былі ў нас аставаўчы. Вось узяць хоп-бы столера т. Аляска. Ён некалькі час пася прышоў у цех на звышнормнай сваёй нормы. Я праверіў яго інструмент, дапамог яму асабіста прыбраць чысты дэталы, і справа наладзілася. У дні сталінскай эканамічнай стыханаўскай рэкордаў т. Аляска пачаў выконваць норму на 170 проц. Гэтыя поспехі ён замянаваў і зараз працуе па-стыханаўску.

Там-жа чынам мы вырабілі і пачыталі да перадавых работчы тав. Шейкоў, столераў т. Клячкова, Чарняўскага і інш. Зараз усе цэх у колькасці 85 чалавек стаў стыханаўскім. З дня ў дзень, вельмі ўжо тры месяцы, цех паспяхова выконвае плановае заданне.

Выкаляўшы на соцспаборніцтва другія цэхі, мы дабіліся таго, што цэх шафай і дырэктарамі таксама ўжо сталі поўнаасцю стыханаўскім. Мы паставілі сабе задачу: працаваць без штурманшчыны, без рэгуляцыі, не ахалючы асобныя рэкорды, а калектывна аб усеім масе стыханаўцаў. І з гэтым мы справіліся. Наша фабрыка скончыла свой годавы план дзюжэнна, выканала яго на 137 проц. Стыханаўцаў у нас — 442 чалавек, або 89 проц. да агульнай колькасці работчы.

Цэх, у якім я працую начальнікам, таксама паспяхова выконвае плановае заданне. За 1937 год мы далі 156 проц. заданню. Намы лепшыя стыханаўцы пахатаў, Дарыкава і інш. Яны выконваюць норму на 385 проц., тав. Чарняў — 320 проц., тав. Непомнячы — 320 проц., работніца тав. Кітайчык — 246 проц., тав. Дарыкава — 182 проц. Самае меншае выкананне нормы ў нашым цэху — 137 проц.

У студзені мы працуем не горш, чым у снежні. 4 студзеня мы выканалі свой план на 118,8 проц.

Але наша фабрыка мае яшчэ і неахалючы. У нас бываюць і працы а-за адсутнасці дэталы і матэрыялаў. Механічны цех працуе неахалючы. Ён дае і брак. Задача кіраўнікоў фабрыкі звярнуць асабіста ўвагу на гэтыя аставаўчыя часткі.

Работчы цеха красільна гарцаў жалючнем даказань канкрэтнымі вытворчымі справамі сваю адданасць партыі Леніна — Сталіна. Левае аддзяленне сесі Вярхоўнага Савета СССР мы адзначым новымі пераможцамі.

М. І. ЗЛЫМАНОВІЧ,
начальнік цеха красільна браўруцкай фабрыкі імя Халтурна.

МОЙ ПАЧЫН

Толькі ў вярне соцызлізма на кожным заводзе і фабрыцы, у шахце і рудніку, у саўгасе і калгасе, на кожным участку работы чалавеку поўнаасцю дадзены магчымасці разгарнуць і паказаць свае здольнасці і таленты. Умовы працы на нашай вытворчасці, сталінскія клопаты аб чалавеку нехалючы кожнага працоўнага працаваць чэсна і адна, павышаць прадукцыйнасць працы. Праца ў нас стала справай гонару, справай славы, азвасці і героіста. І не даўна, што працоўныя нашай краіны з энтузіязмам аналявалі тэхніку, павышаюць прадукцыйнасць працы. Яны ведалі, што працуюць на сябе, што павышэнне соцызлістывых багачстваў прыносіць палітычныя дабрабыты працоўным.

Вось чаму Уседа за Аляксеем Стыханавым і паказваюць большасці ўзоры работы.

Рэкорды Стыханавы і Сметаніна прымуцілі і мяне наладзіць, як лепш арганізаваць сваю працу. Я талы паставіў перад сабой задачу дабіцца рэкорду. Я павялічыў рух машыны, скарару лішні прыём, размеркаваў работчы час з такім разлікам, каб ні адна хвілінка не пралета тэрма. Разам з гэтым я птрабаваў ад адміністрацыі фабрыкі забяспечыць мяне поўнаасцю работай.

Насяя гэтага я стаў працаваць куды лепш, і ў першы-ж дзень замест нормы ў 480 пар абнае — даў 1.200 пар. Гэта і быў мой першы рэкорд у абутовай вытворчасці на нашай рэспубліцы. Пачыні мой аказався нядрэнным.

За мной на фабрыцы дзесяткі работчы сталі перавызначаць норму выработкі, сталі стыханаўцамі. Рады стыханаўцаў на фабрыцы растуць з кожным днём, пашыраюцца за лік лепшых удзельнікаў. Нават малдыя работчы перавыконваюць зарар нормы. Малды работчы т. Стрыльцоў дае 1.000 пар абнае. Ды і не толькі аяны Стрыльцоў, Улініс і стыханаўскія рады і тавы малдыя работчы, як Ялічэўскі, Ляховічы, Яскін і многія другія.

Я на дасягнутым рэкордзе не спыніўся, а з кожным днём імкнуўся павышаць прадукцыйнасць працы, дабіваўся ўсё новых і новых рэкордаў. У гонар выбараў у Вярхоўны Совет СССР я дабіўся больш высокага рэкорду — 2.130 пар. Майго рэкорду ў нашай рэспубліцы не перажыві ніхто.

Наша брыгада да дна выбараў у Вярхоўны Совет абавязвалася выканаць годавы план і нават на месцы раней. Да дна выбараў мы брыгадай далі яшчэ 25.000 пар, а да канца 1937 года — 55.000 пар абнае.

Наша брыгада, як і ўсе астатнія брыгады фабрыкі, можа дабіцца яшчэ большых поспехаў. Патрабны толькі ўмовы для стыханаўскай працы. Першае, што перашкаджае нам у працы і не дае магчымасці ўсю брыгаду зрабіць стыханаўскай, гэта тое, што канвер не забяспечвае нас поўнаасцю загатоўкай, што вельмі часта загатоўку даюць дрэннай якасці, асабліва заўнікі. Другой асноўнай прычынай з'яўляецца тое, што ў нас не арганізавана яе след соцспаборніцтва. Кіраўнікі фабрыкі і цэху толькі гавораць аб соцспаборніцтве, а ніколі не кіруюць ім. У нас заключаюць дагаворы і чекатары работы выконваюць іх, але вынікі соцспаборніцтва ніхто не правярае. Вось гэта і перашкаджае.

Зараз наша фабрыка план выконвае. У нас з кожным днём растуць усе новыя і новыя стыханаўцы, якія з энтузіязмам павышаюць прадукцыйнасць працы, дабіваюцца новых рэкордаў. У гэтым годзе стыханаўцы нашай фабрыкі даюць поспехі ў павышэнні прадукцыйнасці працы.

У 1938 годзе я дабіўся яшчэ большага павышэння прадукцыйнасці працы і новых рэкордаў. Гэтага я абавязвава дабіўся, бо кара кожнага чалавека ў нашай краіне ажыццяўляе.

Г. Н. СНАБЛО,
стыханаўцаў абутовай фабрыкі імя Кагановіча.

ПАПАЦІЦНА АБ УСЕЙ МАСЕ РАБОЧЫХ

Заводе «Ударнік» (Менск) працуюць работчы. 3 іх 124 стыханаўца і 39 рэкордаў. У часе сталінскай лётнай стыханаўскай рэкордаў рады стыханаўцаў вынілі ўсёго на талы чалавек 150—160 стыханаўцаў.

Тамара Шулц у гэты дзень была імянінай. Пасля змены да яе пачалі работніцы, паўражы, начальнік аддзела, дырэктар, і яны пачалі паціскаць рукі і вышывалі. Усе глядзелі на яе, але і яна, старая Фейга, якая сапраўды ўпэўнена ў тым, што вочы чалавеку толькі для таго, каб

Тамара Шулц у гэты дзень была імянінай. Пасля змены да яе пачалі работніцы, паўражы, начальнік аддзела, дырэктар, і яны пачалі паціскаць рукі і вышывалі. Усе глядзелі на яе, але і яна, старая Фейга, якая сапраўды ўпэўнена ў тым, што вочы чалавеку толькі для таго, каб

Тамара Шулц у гэты дзень была імянінай. Пасля змены да яе пачалі работніцы, паўражы, начальнік аддзела, дырэктар, і яны пачалі паціскаць рукі і вышывалі. Усе глядзелі на яе, але і яна, старая Фейга, якая сапраўды ўпэўнена ў тым, што вочы чалавеку толькі для таго, каб

Тамара так разлічыла свой работы дзень, што кожная хвілінка, кожны рух у яе на ўвазе. Яна добра арганізавала працу меса. Перад пачаткам работы шафы расставіла так, што не трэба сапраўды лішні час на іх перасоўванне. Тамара толькі пераходзіць ад адной шафы да другой, выконваючы сваю работу. Усё гэта яна ўзяла пры вылічэнні асабіста працавытворчасці да ў выніку бліскучыя паказальнікі прадукцыйнасці працы.

Чытка кніг і газет, наведванне тэатра і кіно — аэментарна неабходныя рэчы для Тамары.

Тамара гаворыць, што няконт азіяння і рэчаў у яе атрымалася некалькі неўражыва. Справа ў тым, што ў яе дома стаяць шафы сваёй атэль, і ўважліва сабе: стаяць не ўмяшчаюцца ўсё яе звычайны гардэроб.

Што я думаю аб будучым? О, у мяне вялікія планы. Само сабой арганізаваць, буду працаваць яшчэ лепш, буду вучыцца.

— Я шчасліва, — гаворыць Тамара і яе прыгожыя вочы блішчэць радасным агнём. — Мне маці расказвала, што калі я нарадзілася, яна сказала, што я буду шчаслівай. Гэта было да рэвалюцыі, калі ў доме не было каваўка хлеба. І вось шчасце прыйшло да нас у дом, яно прыйшло разам з рэвалюцыяй, і мая старая маці пры сустрэчы новага года павяліла першы баквал у гонар майстра чалавечата шчасця таварыша Сталіна.

КОМУНІСТЫЧНЫ МЕТАД БУДАЎНІЦТВА СОЦЫЯЛІЗМА

Пяць год назад, у дні, калі яшчэ не было глыбокага Кастрэчынскага руху, Вялікімі Ільіч Леніна напісаў у артыкуле «Як арганізаваць спавя?»

«...І шчасліва, радаснай творчасці народа, які ўпэўнена пася заў працы на чужых, паліновольных на эксплуатацыю, атрымаў магчымасць працаваць на сябе. Словам гэтага сага артыкула гучыць, як песня аб нашай працы. Соцызлізм не толькі асінь спаборніцтва, а пазаварот, яно стварэе магчымасць прымяніць працы шыроа, сапраўды ў масаваа...»

«...І шчасліва, радаснай творчасці народа, які ўпэўнена пася заў працы на чужых, паліновольных на эксплуатацыю, атрымаў магчымасць працаваць на сябе. Словам гэтага сага артыкула гучыць, як песня аб нашай працы. Соцызлізм не толькі асінь спаборніцтва, а пазаварот, яно стварэе магчымасць прымяніць працы шыроа, сапраўды ў масаваа...»

«...І шчасліва, радаснай творчасці народа, які ўпэўнена пася заў працы на чужых, паліновольных на эксплуатацыю, атрымаў магчымасць працаваць на сябе. Словам гэтага сага артыкула гучыць, як песня аб нашай працы. Соцызлізм не толькі асінь спаборніцтва, а пазаварот, яно стварэе магчымасць прымяніць працы шыроа, сапраўды ў масаваа...»

«...І шчасліва, радаснай творчасці народа, які ўпэўнена пася заў працы на чужых, паліновольных на эксплуатацыю, атрымаў магчымасць працаваць на сябе. Словам гэтага сага артыкула гучыць, як песня аб нашай працы. Соцызлізм не толькі асінь спаборніцтва, а пазаварот, яно стварэе магчымасць прымяніць працы шыроа, сапраўды ў масаваа...»

Тамара так разлічыла свой работы дзень, што кожная хвілінка, кожны рух у яе на ўвазе. Яна добра арганізавала працу меса. Перад пачаткам работы шафы расставіла так, што не трэба сапраўды лішні час на іх перасоўванне. Тамара толькі пераходзіць ад адной шафы да другой, выконваючы сваю работу. Усё гэта яна ўзяла пры вылічэнні асабіста працавытворчасці да ў выніку бліскучыя паказальнікі прадукцыйнасці працы.

Чытка кніг і газет, наведванне тэатра і кіно — аэментарна неабходныя рэчы для Тамары.

Тамара гаворыць, што няконт азіяння і рэчаў у яе атрымалася некалькі неўражыва. Справа ў тым, што ў яе дома стаяць шафы сваёй атэль, і ўважліва сабе: стаяць не ўмяшчаюцца ўсё яе звычайны гардэроб.

Што я думаю аб будучым? О, у мяне вялікія планы. Само сабой арганізаваць, буду працаваць яшчэ лепш, буду вучыцца.

— Я шчасліва, — гаворыць Тамара і яе прыгожыя вочы блішчэць радасным агнём. — Мне маці расказвала, што калі я нарадзілася, яна сказала, што я буду шчаслівай. Гэта было да рэвалюцыі, калі ў доме не было каваўка хлеба. І вось шчасце прыйшло да нас у дом, яно прыйшло разам з рэвалюцыяй, і мая старая маці пры сустрэчы новага года павяліла першы баквал у гонар майстра чалавечата шчасця таварыша Сталіна.

«...І шчасліва, радаснай творчасці народа, які ўпэўнена пася заў працы на чужых, паліновольных на эксплуатацыю, атрымаў магчымасць працаваць на сябе. Словам гэтага сага артыкула гучыць, як песня аб нашай працы. Соцызлізм не толькі асінь спаборніцтва, а пазаварот, яно стварэе магчымасць прымяніць працы шыроа, сапраўды ў масаваа...»

«...І шчасліва, радаснай творчасці народа, які ўпэўнена пася заў працы на чужых, паліновольных на эксплуатацыю, атрымаў магчымасць працаваць на сябе. Словам гэтага сага артыкула гучыць, як песня аб нашай працы. Соцызлізм не толькі асінь спаборніцтва, а пазаварот, яно стварэе магчымасць прымяніць працы шыроа, сапраўды ў масаваа...»

«...І шчасліва, радаснай творчасці народа, які ўпэўнена пася заў працы на чужых, паліновольных на эксплуатацыю, атрымаў магчымасць працаваць на сябе. Словам гэтага сага артыкула гучыць, як песня аб нашай працы. Соцызлізм не толькі асінь спаборніцтва, а пазаварот, яно стварэе магчымасць прымяніць працы шыроа, сапраўды ў масаваа...»

«...І шчасліва, радаснай творчасці народа, які ўпэўнена пася заў працы на чужых, паліновольных на эксплуатацыю, атрымаў магчымасць працаваць на сябе. Словам гэтага сага артыкула гучыць, як песня аб нашай працы. Соцызлізм не толькі асінь спаборніцтва, а пазаварот, яно стварэе магчымасць прымяніць працы шыроа, сапраўды ў масаваа...»

«...І шчасліва, радаснай творчасці народа, які ўпэўнена пася заў працы на чужых, паліновольных на эксплуатацыю, атрымаў магчымасць працаваць на сябе. Словам гэтага сага артыкула гучыць, як песня аб нашай працы. Соцызлізм не толькі асінь спаборніцтва, а пазаварот, яно стварэе магчымасць прымяніць працы шыроа, сапраўды ў масаваа...»

«...І шчасліва, радаснай творчасці народа, які ўпэўнена пася заў працы на чужых, паліновольных на эксплуатацыю, атрымаў магчымасць працаваць на сябе. Словам гэтага сага артыкула гучыць, як песня аб нашай працы. Соцызлізм не толькі асінь спаборніцтва, а пазаварот, яно стварэе магчымасць прымяніць працы шыроа, сапраўды ў масаваа...»

«...І шчасліва, радаснай творчасці народа, які ўпэўнена пася заў працы на чужых, паліновольных на эксплуатацыю, атрымаў магчымасць працаваць на сябе. Словам гэтага сага артыкула гучыць, як песня аб нашай працы. Соцызлізм не толькі асінь спаборніцтва, а пазаварот, яно стварэе магчымасць прымяніць працы шыроа, сапраўды ў масаваа...»

«...І шчасліва, радаснай творчасці народа, які ўпэўнена пася заў працы на чужых, паліновольных на эксплуатацыю, атрымаў магчымасць працаваць на сябе. Словам гэтага сага артыкула гучыць, як песня аб нашай працы. Соцызлізм не толькі асінь спаборніцтва, а пазаварот, яно стварэе магчымасць прымяніць працы шыроа, сапраўды ў масаваа...»

«...І шчасліва, радаснай творчасці народа, які ўпэўнена пася заў працы на чужых, паліновольных на эксплуатацыю, атрымаў магчымасць працаваць на сябе. Словам гэтага сага артыкула гучыць, як песня аб нашай працы. Соцызлізм не толькі асінь спаборніцтва, а пазаварот, яно стварэе магчымасць прымяніць працы шыроа, сапраўды ў масаваа...»

«...І шчасліва, радаснай творчасці народа, які ўпэўнена пася заў працы на чужых, паліновольных на эксплуатацыю, атрымаў магчымасць працаваць на сябе. Словам гэтага сага артыкула гучыць, як песня аб нашай працы. Соцызлізм не толькі асінь спаборніцтва, а пазаварот, яно стварэе магчымасць прымяніць працы шыроа, сапраўды ў масаваа...»

ПЕРАДАЮ СВОЙ ВОПЫТ УСІМ РАБОЧЫМ

Памятні мне 1935 год, калі ўлар аб'явіла малатка Аляксея Стыханавы аб'явіў пачатак новай магучай хвалі вытворчага энтузіязма, пачатак рэзвіцы вышэйшай формы соцспаборніцтва.

Працуючы тады на стругальным станку, я прымяніў рад рацыяналізатарскіх мерапрыемстваў і дабіўся выканання сваёй нормы на 300—400 проц.

Калі мяне вылучылі майстрам, і свае металы работы ўвесь час перадаю ўсім работчы майго працэта. Результат аказався нядрэнным. Стругальшчыні Іофе, Турко раней не выконвалі сваёй нормы. Я дапамог ім, пераваў свой стыханаўскі вопыт і яны зараз даюць ад 150 да 200 проц. нормы. Стругальшчыні Паўлавец дэзь выконваў норму. Зараз штодня ён выконвае на 150 проц.

Як я іх зучыў?

Для таго, каб кожны дзень работчы працаваў павышана, без перабоў, яно трэба забяспечыць дэталі. Аб гэтым павінен заапаціцца першы чаргу майстар. Не менш важную ролю адыгрывае і інструмент для апрацоўкі дэталы, вымаральны прылад, а таксама правільнае азнамленне з чарыжамі. А галоўнае — патрабна заўсёды трымаць сваё рабочае меса і прыбраць інструмент у належнае парадку.

Асаблівае значэнне мае ў нашай рабоце рацыяналізацыя і поўнае выкарыстанне магчымасці станка.

Калі на стругальным станку належыць па тэхналагічнаму працоў апрацоўваць па адной дэталі, — яв галоўна для свярэвальных станкаў, тавару для стругальнага станка, то змяніўшы тэхналагічны працэс, я стаў апрацоўваць артыку па 12 дэталей. Зараз усе стругальшчыні працуюць маймі металамі.

Скараць поспеху вядомага стыханаўца фразершчыка Івана Гудавы, які даў аў

змену 90 норм, заключаецца ў тым, што ён унёс у свой працэс смелыя рацыяналізатарскія змены.

Але мя не можа ні на хвілінку забываць важнейшай ішын, што сіла стыханаўскага руху заключаецца ў яго масавасці. Рэкорды, азымуа, адыгрываюць вялікую ролю. Але займацца толькі ім і пакідаць у пачыне ўсё астатніх стыханаўцаў — было-б вялікім азымачэннем. Нам трэба рухаць усе масу работчы, удзельнікаў да вяршэйшай высокай соцызлістывай прадукцыйнасці працы.

Адразу падрэагуючы намага зароба патрабна павялічыць і правільна размеркаваць сваю работу на ўсёх ўчастках, талы ў нас не будзе вузкіх месца. Для таго, каб вывесці з працы рэацыяналы работы ў механічным цэху, патрабна падрэагуюць загады інструменту, прыставаўка, бо работчы, атрымліваючы заланы на расточным станку, не можа разгарнуцца, не маючы інструменту.

Кожны камандзір вытворчасці, як вялікі, так і малы, павінен карыстацца дзюжэнным мас. Я, як майстар, усе свае сілы аялаю на тое, каб усе работчы майго працэта сталі стыханаўцамі. У гэтым я маю дзюжэй вялікі поспехі.

У 1938 годзе, у першы годзе трэціх сталінскай пяцігодкі, я абавязваося мой працэт перавярнуць у стыханаўскі. Гэты год прынясе нам яшчэ большыя, неабавязальны ўзоры соцызлістывай прадукцыйнасці працы. Мы дамо краіне новыя высокаасмянныя станкі, мы выхаваем новыя дзюжэйныя стыханаўцаў — выхаванцаў звыска Сталіна.

С. Г. ХАРНАС,
майстар стыханаўцаў механічнага цеха менамага станнабудавнічага завода імя Варашылава.

ПІСЬМО Н. К. КРУПСКАЙ НАСТАЎНІКУ БАГУШЭўСКАЙ СЯРЭДНЯЙ ШКОЛЫ В. Ф. ЗАХАРЧУКУ

БАГУШЭўС. (Кар. «Звязда»). Пялёна на настаўніку ІІ класа Багушэўскай сярэдняй школы тав. Захарчук В. Ф. зварнуўся з пісьмом да Надзежы Канстанцінаўны Крупецкай па парадак, як наладзіць выхавальную работу ў класе. Н. К. Крупецкая напісала тав. Захарчуку пісьмо. У гэтым пісьме Надзежда Канстанцінаўна напісала:

«Дарагі таварыш, Вы пытаецеся ў мяне, як наладзіць выхавальную работу ў класе. Вы самі ведаеце, вядома, што крыжамі, вымогамі, пакараннямі, скарарамі большым дзюжэнным не наладзіць. Уся справа ў тым, каб зацікавіць работ, зрабіць урокі цікавымі, арганізаваць самадзейнасць, дружэную работу павучальнаасцю.

Гэтага нельга дасягнуць, не ведаючы добра менамага вучня, узраўно яго ведаў і развіцця, умоў хатняга жыцця.

Вос В. Ф. скарыціцеся, што ў Вас у класе 5 бузаўраў, азіз з іх другі год у другім класе.

Калі ён другі год, то для яго, адвадочна, тое, што Вы гаворыце, раслуамавае, не, ужо знаёма і яму проста нудна. Вельміны настаўнікі! Другагоднікам, асабліва развітым работам, даюць асабліва, якія могуць іх зацікавіць, заданні. У бузаўраў асабліва важна выхоўваць самадзейнасць, даваць ёй разгарнуцца.

«ПРАВДА».

У Вас толькі палова класа вучыцца добра. Трэба правесці сабе, ці не вельмі Вы спытаецеся, ці не можа зварцеца ўвагі на сістэматычнае паўтарэнне пройденнага ў талой, напрыклад, дыспінацыя, як матэматыка, ці афараграфія ці не можа часу зварцеца на чытанне, на раслуамавальнае работы. Наглядзіце, што за ўзб цяжэй дзеша работам.

Важна звярнуць увагу, у якіх умовах дома праводзіць час вучань, ці не заружаюць яго хатнія, ці самаўчужай работай, калі ён дзэ вучыцца і т. д.

Важна, вельмі важна зварцеца ўвагу, пачытаючы нават з малодшых класаў, на па-а

